

ZGŁOSZENIE DOBREJ PRAKTYKI

NAZWA SZKOŁY	Szkoła Podstawowa w Gościeszowicach z klasami zamiejscowymi w Suchej Dolnej
DANE SZKOŁY (adres, telefon, e-mail)	Gościeszowice 52, 67-312 Niegosławice tel. 683781848 e-mail: sp-goscieszowice@wp.pl
IMIĘ I NAZWISKO AUTORA/AUTORÓW DOBREJ PRAKTYKI	Katarzyna Podgórna
TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA	<i>Właśnie uczyć się żyć</i>
RODZAJ PRZEDSIĘWZIĘCIA (np. innowacja, projekt, konkurs etc.)	Program wychowawczy <i>Właśnie uczyć się żyć</i> przeznaczony do realizacji w klasie 6
TERMIN I MIEJSCE REZALIZACJI	rok szkolny 2013/2014 Szkoła Podstawowa w Gościeszowicach z klasami zamiejscowymi w Suchej Dolnej
CELE DZIAŁANIA	<p>Celem programu jest prawidłowy rozwój społeczny i emocjonalny uczniów, a w szczególności wypracowanie umiejętności dostrzegania swoich mocnych i słabych stron przez dzieci, sposobów dobrania stosownych dla siebie form działania oraz wykształcenie u dzieci tolerancji wobec „odmienności” innych.</p> <p>Cele szczegółowe: Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ wypowiada się na określony temat i uzasadnia swoje zdanie, robi to w sposób zrozumiały i precyzyjny, stosuje komunikat typu „Ja”, ☒ dostrzega swoje słabe i mocne strony, by wybrać stosowną dla siebie formę działania, ☒ działa w zespole, ☒ rozumie zmiany zachodzące w okresie dorastania, poznaje potrzeby własne i rówieśników, ☒ określa normy postępowania zgodne z przyjętymi zwyczajami (savoir vivre nastolatka), ☒ okazuje tolerancję, ☒ potrafi wyrazić pozytywne uczucia. <p>Na program składają się trzy cykle tematyczne: <i>Jestem odkrywcą, Porozumiewamy się, Poznajmy się.</i></p> <p>Porozumiewamy się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mówić, czyli migać. 2. Mowa ciała, gestów i symboli.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Taniec i muzyka - uczymy się zorby. 4. Prawo autorskie. 5. Mów do mnie jeszcze. 6. Sprawiedliwość. 7. Odpowiedzialność. 8. Szacunek. <p>Poznajmy się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Czym jesień bogata, tym rada. 2. Nowy rok – czas postanowień. 3. Jesteśmy nastolatkami. Problemy okresu dojrzewania. 4. <i>Ech, ta szkoła.</i> Edukacja w Krajach Południa (globalizacja nauczania). 5. <i>Wierzę w Boga...</i> Trzy wielkie religie monoteistyczne. <p>Jestem odkrywcą:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Największe i najmniejsze. 2. <i>Chodź, opowiem Ci bajeczkę.</i> 3. Nasze korzenie. 4. Jak odmawiać?
<p>OPIS DZIAŁANIA</p>	<p>Treści zawarte w cyklu „Porozumiewamy się” uświadomiły uczniom, że porozumiewać możemy się nie tylko za pomocą słów. Równie wymowne mogą być gesty, symbole, mimika. Wykorzystano w tym celu dramę, pantomimę, grę skojarzeń. Na bazie zasobu biblioteki szkolnej, Internetu oraz własnych doświadczeń dzieci stworzyły listę przedmiotów i zachowań - symboli. Zauważyły, że przekazywanie wiadomości poprzez odpowiednie zachowanie, występuje w całym świecie ożywionym i wyszukały stosowne do tego przykłady. Potwierdziły, że możemy wyrażać swoje emocje w różny sposób, np. poprzez ubiór, czy taniec. Nauczyły się kroków zorby i chętnie tańczyły, zwłaszcza po zwycięskich meczach.</p> <p>Uczniowie z ciekawością i otwartością uczyli się znaków migowych. Opanowali kilka podstawowych słów – znaków języka migowego, w tym zwrotów grzecznościowych.</p> <p>W tym samym cyklu znalazły się również treści, które wskazały uczniom zachowania ułatwiające komunikację międzyludzką. Podczas dyskusji dzieci definiowały cechy osoby sprawiedliwej, odpowiadały na pytanie: „Jak okazać szacunek rówieśnikowi, rodzicom, nauczycielowi?”. W formie prezentacji multimedialnej uczniowie zebrali swoje prawa, dołączając do nich prawo autorskie i zapoznali się z systemem licencji CC.</p> <p>Dzieci, tworząc drzewka decyzyjne przewidywały skutki niewłaściwego zachowania i podejmowały próby oceny zachowań. Na koniec „odkryły” przekaz słowny w pierwszej osobie - „ja”.</p> <p>Cykl drugi: „Poznajmy się” uświadomił uczestnikom programu, że porozumiewamy się między innymi po to, by lepiej poznać siebie i innych. Pedagog szkolny odpowiedział uczniom na ich pytania związane z okresem dorastania i dojrzewania.</p> <p>Na kilka spotkań uczniowie przynosili domowe przetwory: dżemy, powidła, konfitury, soki. Świeże pieczywo i maselko uzupełniało całość. Przy takich smakołykach rozmawiano</p>

o rodzinnych tradycjach i relacjach w rodzinie, o indywidualnych planach i marzeniach, w naturalny sposób można było wykorzystać przekaz pierwszoosobowy. Powstała niepisana długa lista mocnych stron wychowanków i o wiele krótsza tych słabych.

Dopełnieniem „jesiennych” rozważań był temat „Ech, ta szkoła”. Poprzez kontrast między sytuacją szkolno-społeczną podopiecznych, o której tak dużo wcześniej mówili, a położeniem ich rówieśników w Krajach Południa, uczniowie dosłownie odkryli, jak wiele dóbr materialnych i niematerialnych posiadają. Dostrzegli możliwość i konieczność pomocy innym, wzięli aktywny udział w dwóch akcjach charytatywnych organizowanych na terenie gminy i szkoły.

Święta kościelne to dobry pretekst, by poznać inne religie, zwłaszcza monoteistyczne. Uczniowie odbyli wirtualne spacery po synagodze i meczecie, wzbogacone zdjęciami i folderami. Dzieci wskazały podobieństwa tych trzech wielkich religii. Zapoznaly się także z zasadami obowiązującymi w ich świątyniach. Z własnej inicjatywy zebrały informacje na temat grup religijnych funkcjonujących w ich najbliższym środowisku. Na końcu doszły do wspólnego wniosku, że podstawą ich oceny człowieka jest jego zachowanie i czyny, a nie przynależność religijna.

Postanowienia noworoczne zapisane na kartkach i zebrane do wspólnej koperty, zalakowane czekały pół roku na to, by do nich powrócić i przekonać się, czy łatwe jest dotrzymanie postanowień i obietnic, chociażby w stosunku do siebie. Niewielu się to udało. Wielu za to z większą rezerwą zaczęło formułować swoje opinie i osady.

Przysłowiową *kropką nad i* był moduł trzeci – „**Jestem odkrywca**”. Realizacja treści zawartych w tym obszarze była swoistym testem powodzenia całego programu. Znalazły się tu zadania zespołowe dotyczące z punktu widzenia wychowanka relacji trójpokoleniowej: uczeń – młodsze rodzeństwo i dzieci, uczeń – rodzice, dziadkowie, osoby starsze oraz uczeń- rówieśnik.

Uczniowie określali swoje miejsce w rodzinie, wskazywali podobieństwa zewnętrzne i charakterologiczne w rodzinie, cytowali powiedzonka zrozumiałe tylko dla najbliższych, podawali ich genezę oraz przykłady rodzinnych tradycji. Wskazywali „punkty zapalne” w swoich relacjach z bliskimi i od razu szukali sposobu na uniknięcie konfliktu i jego rozładowanie. Uczyli się też metod relaksujących i wyciszających. Często korzystaliśmy z technik parateatralnych, psychodramy, scenek, pantomimy.

Mówiono również o grupie rówieśniczej i jej wpływie na jednostkę. O tym jak rozpoznać symptomy nacisku grupowego, dokonać oceny etycznej wymuszanych zachowań oraz bezpiecznie reagować na zły wpływ grupy.

W tej części programu powstała również „Bajka o stonodze”. Uczniowie wspólnie wybrali temat, głównego bohatera i miejsce akcji bajki. Wspólnie napisali też pierwszy rozdział. Następnie pracowali w zespołach (praca w domu). Zadaniem każdej z grup było napisanie kolejnego rozdziału, nawiązującego do poprzedniego. Na zakończenie zredagowali całość, nadając jej jednolity charakter. Powstała w ten sposób opowieść o ciekawskiej świata stonodze

	<p>Emilce, która przeżywa wiele przygód i pokonuje szereg trudności. Morał bajki jest prosty – należy realizować swoje marzenia i konsekwentnie, acz rozważnie dążyć do celu.</p> <p>Bajka była prezentem dla młodszego rodzeństwa uczniów i cieszyła się wśród nich dużym powodzeniem.</p> <p>Ostatnie zagadnienie „Największe i najmniejsze” zamyka cały program wychowawczy. Korzystając z różnych źródeł, dzieci opracowały w wersji papierowej (gazetka) i multimedialnej (prezentacja) swoistą księgę rekordów. Wybrały „naj” ze świata ożywionego i nieożywionego, wskazując na ich bogactwo i różnorodność. Wszystkie przykłady opatrzyły własnymi komentarzami, które podkreślały nie samą odmienność, ale jej zalety i piękno.</p>
<p>UZYSKANE EFEKTY</p>	<p>O skuteczność programu zapytano pedagoga, nauczycieli i rodziców uczniów objętych programem. Z wypowiedzi tych ostatnich wynika, że zauważono wyraźną zmianę w zachowaniu dzieci. Według rodziców łatwiej się z nimi rozmawiało, poprawiły się również ich relacje z rodzeństwem i pozostałymi domownikami. Przepraszali za złe zachowania i dążyli do zgody. Dzieci bardziej przykładały się do nauki i lepiej organizowały swój czas, częściej się wzajemnie odwiedzały i chętniej pracowały w grupie. Starły się dotrzymać słowa.</p> <p>Pedagog szkolny sporadycznie interweniował w sprawach konfliktowych, które dotyczyły wyłącznie agresji słownej i miały miejsce na początku roku szkolnego. Później podobne zdarzenia nie miały miejsca. Zdaniem pani Pedagog program przyniósł oczekiwany skutek. Dowodem na to jest zgłoszenie się do Poradni Psychologiczno Pedagogicznej na terapię psychologiczną ucznia, który pomimo zaleceń odmawiał dotychczas takiej formy pomocy.</p> <p>Spostrzeżenia nauczycieli skupiły się raczej na sferze edukacyjnej. Według nich uczniowie bardziej angażowali się w proces nauczania. Osiągali wyższe oceny szkolne, aktywniej uczestniczyli w lekcji, byli dociekliwi, dobrze pracowali w grupie, stanowili dla siebie wsparcie, stworzyli zespoły pomocy koleżeńskiej i pomagali sobie w nauce.</p> <p>O przydatność programu zapytano również uczniów. Oto wyniki przeprowadzonej wśród nich ankiety:</p> <p style="text-align: center;"><i>Ankieta dla ucznia:</i></p> <p>Zastanów się przez chwilę i odpowiedz:</p> <p>1. Jak czujesz się w swojej klasie, wśród rówieśników? ..... Wszyscy uczniowie odpowiedzieli, że dobrze, klasa jest fajna. Kilkoro stwierdziło, że jest super.</p> <p>2. Twoja zaleta, to ..... Każdy uczeń potrafił wymienić swoją zaletę. Odpowiedzi były</p>

różne, od talentów sportowych, przez opiekę nad młodszym rodzeństwem, umiejętności kulinarne, punktualność, pracowitość, poczucie humoru i wiele innych, do wyrozumiałości i tolerancji.

3. Kiedy czujesz złość i zdenerwowanie możesz

.....
Tu uczniowie podali całą gamę sposobów odreagowania: gra w piłkę, jazda na rowerze, słuchanie muzyki. I bardziej doraźne: głębokie wdechy, liczenie do 10, myślenie o czymś przyjemnym lub zabawnym; przyznanie, że czuje się złość i odłożenie sprawy na później, gdy złość minie.

4. „Inny” znaczy dla Ciebie

.....
Dla ankietowanych dzieci „inny” oznaczało: ciekawy, wart poznania, inaczej wychowany, nieśmiały, może potrzebujący pomocy, nie gorszy, posiadający: jakieś zainteresowania, kłopoty ze zdrowiem, problemy.

5. Czy możliwe jest przekazanie uczuć i emocji bez słów?

.....
100% odpowiedziało – tak. Niektórzy podawali przykłady: ruchy, miny, zachowanie, kolory ubrań, uśmiech, płacz, wręczenie kwiatów lub prezentu.

6. Podkreśl słowa, którymi według Ciebie należy dokończyć zdanie:

Zajęcia, w których uczestniczyliśmy były .....

interesujące	przydatne	nieprzydatne	nudne
(15 osób)	(16 osób)	(0)	(0)

Ostatni element ewaluacji programu zestawienie rocznych ocen z zachowania uczniów objętych programem.

Zachowanie	wz	bdb	db	pop	ndp	ng
	10	1	6	0	0	0

Ostatecznie klasa zdobyła tytuł „**Najlepszej Klasy w Szkole**”. W rankingu brano pod uwagę: wyniki w nauce, frekwencję, oceny z zachowania, osiągnięcia sportowe, wyniki w konkursach, organizację imprez szkolnych i pozaszkolnych, czytelnictwo.

Poza tym w ramach modułu „**Jestem odkrywca**” uczniowie z własnej inicjatywy napisali pod opieką nauczyciela języka polskiego scenariusz słuchowiska i je nagrali. Była to pełna humoru bajka o rycerzu poszukującym pięknej królowej, nieskorym do większego wysiłku.

Przygotowano również we współpracy z nauczycielem muzyki wolną adaptację „Poskromienia złośnicy” Williama Shakespeare’a okraszona znanymi, polskimi piosenkami. Przedstawienie zostało nagrodzone gromkimi brawami.

Ważny jest również fakt, że wszyscy uczniowie wzięli udział w tych przedsięwzięciach. Dzieci chętnie brały udział w próbach

	i wspólnie budowały postacie, udzielając sobie rad i wskazówek. Chęć pracy z tekstem jest to tym bardziej znacząca, że w 17 osobowym zespole klasowym objętym programem u dziewięciorga uczniów zdiagnozowano dysleksję rozwojową.
OSOBA ODPOWIEDZALNA ZA WARTOŚĆ MERYTORYCZNĄ TEKSTU (imię i nazwisko, telefon, e-mail)	Katarzyna Podgórna

Wyrażam zgodę na zamieszczenie na stronie internetowej Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Zielonej Górze www.odn.zgora.pl informacji na temat przedstawionego przykładu dobrej praktyki. Oświadczam, że materiał został opracowany samodzielnie i nie narusza praw autorskich innych osób.

Katarzyna Podgórna